

TV4 Media AB
Organisationsnummer: 556802-5646

Besöksadress:
Tegeluddsvägen 3-5, Stockholm
115 79 STOCKHOLM

Postadress:
TV4 Media AB
115 79 Stockholm

Stockholm 2025-01-29
Kulturdepartementet

Till: ku.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ku.md@regeringskansliet.se

Dnr: Ku2024/01066

Remissvar över Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam, Ds 2024:27 från TV4 Media AB

TV4 Media AB ("TV4") har genom remiss den 29 oktober 2024 beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i departementspromemorian.

TV4 vill framhålla att yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) innebär att EU:s förordning om politisk reklam¹ inte kan få fullt genomslag i Sverige. Detta förhållande bör komma till tydligare uttryck i det fortsatta lagstiftningsarbetet, förslagsvis genom att den föreslagna lagen tillförs en bestämmelse som motsvarar 1 kap 7 § dataskyddslagen (2018:218).

Därutöver förordar TV4 att den föreslagna lagen förtydligas i vissa hänseenden.

1. Definitioner

- a. TV4 konstaterar att förordningens definitioner och begrepp avviker från den som är etablerad i svensk rätt.
- b. Enligt TV4 bör den föreslagna lagen tydligare än vad som nu är fallet markera skillnaden mellan begreppet "utgivare" enligt yttrandefrihetsgrundlagen och begreppet "utgivare av politisk reklam" i förordningen.
- c. Enligt förordningens skäl 41 och artikel 3.13 kan TV4 vara både "utgivare av politisk reklam" i förordningens mening och samtidigt utgöra en "tillhandahållare av politiska reklamtjänster". Det förra begreppet rymms inom det senare enligt förordningen.
- d. Detta medför att förordningens bestämmelser enligt sin ordalydelse berör sådant som angår TV4 dels i egenskap av juridisk person som driver sändningsverksamhet enligt yttrandefrihetsgrundlagen, dels den behörighet som enligt grundlagen ska utövas av de utgivare som TV4 utsett för sin programtjänst.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam, EUT L 20.3.2024. s. 1.

- e. Den juridiska skillnaden är stor mellan begreppen "utgivare" enligt yttrandefrihetsgrundlagen och begreppet "utgivare av politisk reklam" i förordningen. Enligt TV4 bör den föreslagna lagen utformas så att den minimerar risken för missförstånd att det finns regleringar kring utgivarskapet i annan lagstiftning än grundlagen.
- f. Begreppet politisk reklam är, till skillnad från åsiktsannonser, inget etablerat rättsligt begrepp enligt svensk nationell rätt, se exempelvis 5 kap 6 § radio- och tv-lagen (2010:696).
- g. Det rättsliga stödet för regleringen i radio- och tv-lagen finns i yttrandefrihetsgrundlagens 1 kap 19 §. Som anges i promemorian är det bestämmelsens andra stycke som utgör grundlagsstöd för att i vanlig lag meddela föreskrifter om åsiktsannonser, det vill säga vad förordningen betecknar som "politisk reklam".
- h. Radio- och tv-lagen innehåller en klar uppdelning mellan olika typer av annonser. Inte minst gör lagen skillnad mellan å ena sidan annonser som innehåller reklam och å den andra sidan andra typer av annonser, bland annat åsiktsannonser.
- i. Mot denna bakgrund och för tydlighets skull föreslår TV4 att den föreslagna lagen utformas så att definitionen av "politisk reklam" uttryckligen anpassas till den begreppsapparat som finns i yttrandefrihetsgrundlagen respektive radio- och tv-lagen.

2. Förordningens förenlighet med Yttrandefrihetsgrundlagen

- a. TV4 delar inte promemorians bedömning att förordningens bestämmelser är förenliga med yttrandefrihetsgrundlagen.
- b. Grundlagarna på yttrandefrihetsområdet omfattar allt innehåll, även annonser (kommersiella och andra), som förmedlas till allmänheten av ett massmedium.
- c. Den delegationsbestämmelse som finns i yttrandefrihetsgrundlagens 1 kap 19 § innebär att undantag från grundlagsregleringen kan ske i viss begränsad utsträckning. I enlighet med delegationsbestämmelsen kan föreskrifter om förbud och om villkor för innehållet i vissa annonser införas i vanlig lag.
- d. Klart är att delegationsbestämmelsen inte påverkar tillämpligheten av censurförbudet, förbudet mot hindrande åtgärder, källskyddet med meddelarfrihet, tystnadsplikt och efterforskningsförbud eller utgivarens vetorätt. Denna ordning har vid flera tillfällen bekräftats av domstolarna. Bland exemplen som avser kommersiell annonsering (inte åsiktsannonser) märks RÅ 2010 ref 115 (II) (upphävt förbud mot kommersiella annonser för spel- och vadhållning), HfD 2011 ref 46 (upphävt förbud mot exponering av

spelbolags logotyp i sponsringsmeddelanden i TV4) och NJA 2023 s 211 (om begränsad möjlighet för myndighet att enligt marknadsföringslagens (2008:486) 42 § meddela en s k uppmaning).

- e. Förordningen stadgar att märkning av "politisk reklam" ska ske genom ett transparensmeddelande innehållandes tretton olika krav, se förordningens artikel 12.1 a-m. Bland kraven finns en rad uppgifter som har att göra med identiteten hos olika personer som utan tvekan kan vara meddelare enligt yttrandefrihetsgrundlagen. TV4:s tystnadsplikt enligt YGL omfattar identiteten av dessa.
- f. Förordningens krav på transparensmeddelande kan inte stödjas på delegationsbestämmelsen i 1 kap 19 § yttrandefrihetsgrundlagen.
- g. TV4 delar inte den rättsliga bedömningen i promemorian om korrigeringar och kompletteringar. Enligt TV4 strider dessa regler mot yttrandefrihetsgrundlagen. Att tillägga en allmän regel om "vederbörlig hänsyn till yttrandefriheten, informationsfriheten och andra grundläggande rättigheter" framstår i det här avseendet som klart otillräckligt och ett avsteg från den detaljerade reglering på grundlagsområdet som gällt i Sverige under lång tid.
- h. Det är enligt TV4:s mening tvärtom tydligt att transparenskravet i förordningen inte står i överensstämmelse med reglerna om tystnadsplikt i yttrandefrihetsgrundlagen. Enligt TV4 borde förhållandet komma till uttryck i den föreslagna lagen. TV4 noterar att den föreslagna lagen innehåller särskilda föreskrifter om hänsyn till advokaters tystnadsplikt. En erinran om yttrandefrihetsgrundlagens regler om tystnadsplikt bör läggas till.
- i. Vidare påminner TV4 om att det finns endast ett litet utrymme från yttrandefrihetsrättsliga utgångspunkter att tolerera ett i lag stadgat påbud om införandet av en text med ett visst innehåll. Enligt TV4 kan inte i något fall sådant krav ta sikte på uppgifter av opinionsbildande karaktär. Det kan därmed ifrågasättas om förordningens krav på märkning verkligen är förenlig med yttrandefrihetsgrundlagen på denna punkt. I vart fall tycks transparenskraven inte vara möjliga att upprätthålla utan föregående grundlagsändring.

3. Fördelning av ansvar till myndigheter

- a. Till de delar tillsynen kan komma att avse verksamhet som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen dvs tillsyn enligt artikel 22.3 och 22.4, anser TV4 att förordningens efterlevnad inte bör anförtros vare sig Integritetsskyddsmyndigheten eller Mediemyndigheten.
- b. I den mån grundlagsfrågor aktualiseras med anledning av förordningens eller den föreslagna lagens tillämpning framstår Justitiekanslern eller

Riksdagens ombudsmän lämpade att utöva tillsyn. Dessa myndigheter har stor erfarenhet av och god känsla för konstitutionella frågor.

4. Myndigheternas befogenhet

- a. TV4 delar ståndpunkten i promemorian att en inspektion enligt förordningen i princip aldrig får genomföras på en redaktion. TV4 noterar dock att artikel 22.5 i förordningen därutöver innehåller flera olika förfaranden som kan antas innebära åtgärder i strid mot bestämmelser i yttrandefrihetsgrundlagen.
- b. I sammanhanget finns det skäl att påminna om att i de sällsynta fall straffprocessuella tvångsmedel kan övervägas mot ett massmedieföretag är det i princip endast domstol som är behörig att meddela ett förordnande. Det framstår därmed som tvivelaktigt att, som framgår av promemorians förslag, ge Mediemyndigheten behörighet att på egen hand besluta om inspektion.
- c. Vidare anser TV4 att hänvisningen till förordningen ska vara dynamisk, dvs avse förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, är i strid med yttrandefrihetsgrundlagen. Det kan inte godtas att en tillsynsmyndighet ges en utvidgad behörighet genom en förändring av förordningen, jfr hänvisningen i 7 § av den föreslagna lagen. En sådan utvidgning av tillsynsmyndighetens behörighet kan leda till ingripanden som strider mot reglerna i bland annat yttrandefrihetsgrundlagen.
- d. Till denna synpunkt hör också att det sanktionssystem som förordningen innehåller ger upphov till frågor om såväl förordningens som den föreslagna lagens förenlighet med mediegrundlagarna.

5. Personuppgiftsbehandling och förhållandet till dataskyddsregleringen

- a. TV4 har ingen synpunkt på promemorians hänvisning till dataskyddslagen och att den lagen, enligt vad som anges i promemorian, anses utgöra en tillräcklig reglering för behandling av personuppgifter som förordningen medför.
- b. TV4 vill ändå understryka att 1 kap 7 § dataskyddslagen uttryckligen stadgar att varken EU:s dataskyddförordning² eller dataskyddslagen kan tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.
- c. Föreskriften i dataskyddslagen är en påminnelse om grundlagarnas konstitutionella prioritet och att denna prioritet gäller även EU-

---

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddförordning), EUT L 119/1, 4.5.2016.

författningar på tryck- och yttrandefrihetens område. Regeringsformen, se 10 kap 6 §, tillåter inte att riksdagen inom ramen för samarbetet med den Europeiska unionen överlåter lagstiftningsmakt i frågor som har att göra med principerna för det svenska statsskicket.

- d. TV4 vill därtill framhålla att omfattningen av den administrativa börda och det ansvar som åläggs ”utgivare av politisk reklam” enligt förordningen riskerar att resultera i att massmediabolag upphör med sådan reklam. En utveckling i den riktningen skulle vara olycklig från ett demokratiskt perspektiv.

6. Sammanfattande anmärkning

- a. Som TV4 framhållit ger förslagen i promemorian upphov till flera vägande principiella och konstitutionella invändningar. TV4 understryker att dessa invändningar också har tydligt praktiska konsekvenser.
- b. Inte minst ger förslagen, som påpekats, upphov till ett flertal situationer där förordningens bestämmelser antingen strider mot yttrandefrihetsgrundlagen, eller där en sådan konflikt lätt kan komma att uppstå, se ovan punkterna 1.9, 2.4, 2.5, 2.7 - 2.9 samt 4.3 och 4.4. TV4 noterar att förordningen, se skäl 50, ger ett utrymme för hänsyn till nationell rätt vid konflikter mellan förordningen och regleringen av yttrandefriheten i enskilda medlemsstater.
- c. TV4 menar att det finns starka skäl att minska risken för att tillämpningen av förordningen skulle leda till ett åsidosättande av grundlagens bestämmelser. Ett sätt att minska denna risk vore att komplettera den föreslagna lagen med en bestämmelse som motsvarar den som i dag finns 1 kap 7 § dataskyddslagen.

Stockholm som ovan

TV4 Media AB

Tegeluddsvägen 3-5
115 79 Stockholm

tv4.se | tv4play.se

